

ni poznal. Bali so se ga ter tudi spoštovali njegovi politični nasprotniki. Slavnoznana je bila njegova gostoljubnost in radodarnost, dasi je zadel ravno v Št. Petru na najslabša leta, kakor sam piše v oporoki svojim duhovskim tovarišem: »Ker mi osoda ni bila mila in ker sem tukaj imel najslabša leta, se nihče majhni zapuščini čuditi ne more, in torej prosim svoje sobrate, ki se bodo mojega pogreba udeležili, naj to Bogu darujejo. Bog z Vami in hvala! Če sem kateremu koli v življenju krivico storil, ali katerega razžalil, ga prosim odpuščenja, kakor tudi iz dna srca vsem odpustim, da bi tudi jaz našel milostljivega sodnika«. Trdno upamo vsi, da si ga našel! Mir in pokoj tvoji duši! M.

Gospodarske stvari.

Narodno gospodarstvo.

(Govoril poslanec in vodja Fr. Povše na vseslovenskem shodu.)

Če si ogledamo naš narodno-gospodarski položaj, priznati moramo kot trezni opazovalci, da je nepovoljen. Naše ljudstvo se peča večinoma s poljedelstvom, katero sploh po vsej Evropi hira in bije trd boj za svoj obstanek, in ne bom o tem donášal dokazov, saj ves svet to priznava.

Pa tudi naša obrt bi morala biti na višji stopinji, kajti v sedanjih časih zamore le oni obrtnik vztrajati, ki ima poleg temeljitega strokovnega znanja vsa sredstva za cenejo produkcijo.

Veliki kapital razpolaga z najraznovrstnejšimi stroji in zatira malo obrt.

V obeh strokah, poljedelstvu in obrtniji, pa velja, biti povsem kos nalogi svoji, in v to treba temeljite strokovne izobrazbe. Zato nam bodi skrb, da se za kmetijstvo in obrtnijo osnujejo podučni zavodi, seveda v materinščini. Ali ni žalostno, da se morajo slovenski kmečki sinovi na Štajarskem le v nemških zavodih šolati, ako želé v svoji stroki izobraziti se, isto tako slovensko-hrvaški kmečki mladeniči ne najdejo v Istri, svoji domovini, gospodarskega izobraževališča z materinskim podučnim jezikom. Kaj naj rečem o odnošajih na Korotanu?

Prevažna je obrt za naše primorske brate, pa ti morajo poprej biti večji italijanskega ali nemškega jezika, ako hočejo v tržaški obrtni šoli izobraziti se. Ali ni to že dovolj jasen dokaz, da se nam celo v strokovni izobrazbi naši ne dovoljuje produk v materinščini, ko osobito v kmetijsko šolo prihaja kmečki sin, ki se zopet vrne na svoj dom in se ima le v svoji stroki izobraziti. Tu že je najjasniši dokaz, da naši sosedje nimaje najmanjšega čuta za enakopravnost ter da celo v strokovnih izobraževališčih skušajo našo mladino raznaroditi.

Če je vladi res mar na tem, da hoče tudi nam biti pravična, odpravi naj na tržaški obrtni šoli krivico, ki se nam godi, in dokler ne dosežemo narodne avtonomije, naj vlada uporablja svojo moč, da omogoči naši mladini, strokovno izobraziti se v materinščini. Ona lahko državne subvencije, katere deli deželam za vzdržavanje kmetijskih šol, deli s pogojem, da se za slovenske sinove priredé zavodi s slovenskim podučnim jezikom, ali naj deli zdatne štipendije, da bodo zamogli naši kmečki mladeniči obiskovati gospodarske zavode s slovenskim podučnim jezikom.

Le mali del našega naroda bavi se s trgovino, v kateri bi morali pač biti gospodarji na obalah našega Jadranskega morja.

Kakor je osobito velika obrt v rokah nam nenaklonjenih tujih kapitalistov, istotako je velika trgovina v tujih rokah. Tu nas čaka istotako obširno polje naše

delavnosti, saj vidimo, kako tuji trgovski živelj v Trstu oholo postopa proti nam.

V trgovini pa ne velja le denar, ampak tudi strokovna izobrazba, zato moramo delovati na to, da si pridobimo višjo trgovsko učilnico, v kateri se bode naša mladež zamogla temeljito pripraviti za trgovski stan, in naši mladi trgovci morajo iti daleč v svet, da se podučé o odnošajih velike svetovne trgovine. Naj služijo nam v tem v vzgled osobito Angleži in Nemci, ki sledé tje, kjer se razvija svetovna trgovina. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 16. oktobra v Spielfeldu. Dne 18. okt. v Oplotnici, Vojniku, pri Sv. Emi, v Mozirju, Trbovljah, pri Sv. Treh kraljih v Slov. gor., v Apačah in Podsredi. Dne 20. okt. v Mariboru (tudi za konje). Dne 21. okt. pri Mali Nedelji, na Bregu pri Ptujju (za svinje), v Sevnici in Celju (tudi za konje.)

Dopisi.

Z Dunaja. (Truplo † Kopitarja) se je v nedeljo, dne 10. oktobra vzdignilo na tukajšnjem pokopališču pri Sv. Marku in prepeljalo v Ljubljano. Profesor Kopitar, rojen na Kranjskem, in sicer v Repnjem pri Vodica, bil je glasovit učenjak, pisatelj in uradnik v dvorni knjižnici dunajski ter umrl leta 1844. Ker se na imenovanem mirodvoru že več let sem ne smejo pokopavati mrliči in se bo sčasoma to pokopališče vporabilo kot stavbišče, so želeli slovenski rodoljubi, da se telesni ostanke Kopitarjevi prepeljejo v njegovo domovino. Zraven Kopitarja je počival na Markovem pokopališču drug slavni mož, srbski pisatelj Vuk Karadžič. Tudi srbski rodoljubi so sklenili, da hočejo telesne ostanke svojega rojaka prepeljati v Belgrad, glavno mesto Srbije. Cerkveno blagoslovljenje obeh slavnih možev se je vršilo v nedeljo popoldne ob 2. Sredi pokopališča pod velikim križem sta bili postavljeni na 2 lepih odrih obe rakvi, krasno ovenčani. Zbralo se je na mirodvoru veliko občinstva. Blagoslovljenje Kopitarja je izvršil z mitro na glavi slovenski državni poslanec, preč. g. Lambert Einspieler, kateremu so asistirali slovenski državni poslanci dr. Žitnik, dr. Krek in Žičkar. Mestni župan dunajski, dr. Lueger, je sprejel pri vходу na pokopališče imenovane gospode. Po blagoslovljenju Kopitarja se je blagoslovilo telo Vukovo po grškem obredu. Po cerkvenem blagoslovu stopi na oder Šuklje ter v slovenskem, srbskem in nemškem jeziku razloži pomen te slavnosti ter pozdravi navzoče zastopnike naučnega ministerstva, vseučilišča, dvorne knjižnice, dunajskega mesta itd. Na nepopisljivo veselje vseh navzočih stopi potem na govorniški oder dr. Lueger ter spregovori v slavo obeh pokojnikov navdušene besede. Med drugim je povedal o našem slovenskem Kopitarju sledeče: »Ko je najslavnejši avstrijsko-nemški pesnik Grillparzer ob enem s Kopitarjem prosil za službo varuha na dvorni knjižnici, se je služba podelila Slovcu Kopitarju, in Grillparzer se je brez vsake nevošljivosti izrazil, da je prav tako. Kopitar je bil v tesni zvezi z najvišjimi nemškimi takratnimi učenjaki, z Jakobom Grimmon, z Götthejem itd.« Dr. Lueger je slednjič izrazil veselje, da zamorejo tudi dandanes razni narodi na znanstvenem polju prijateljski občevati. Proslavljal je potem dunajski župan tudi velike zasluge Srba Vuka Karadžiča. Za Luegerjem je govoril na čast Kopitarju prejšnji minister srbski in predsednik akademije znanosti v Belgradu Novakovič v srbskem jeziku; a na čast Vuku Slovenec dr. Murko v krasnih besedah v slovenskem jeziku. Med posamnimi govori je pelo izborno pod vod-